

Riskeeriv käitumine liikluses puudutab iga kogukonnaliiget

Rauni Rohuniit

PPA ennetuse ja süüteomenetluse büroo
projekti „Noorte õigusrikkumiste vähendamine“ arendusekspert

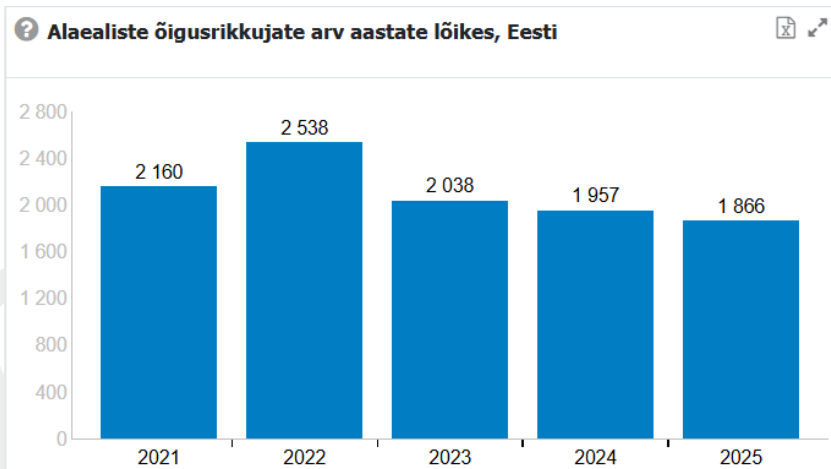
01.10.2025

Projekt „Noorte õigusrikkumiste vähendamine“

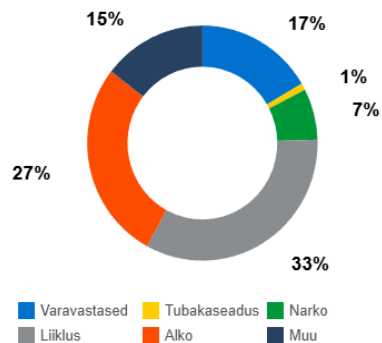
- Justiits- ja Digiministeerium juhib perioodil 01.02.2023–31.12.2029 Euroopa Liidu Euroopa Sotsiaalfond+ projekti „Noorte õigusrikkujate retsidiivsuse vähendamine“.
- Tegevusi viiakse ellu neljas suuremas valdkonnas:
 - 1) iseseisvumine ja õiguskuulekuse toetamine kogukonnas;
 - 2) tugi tööturule sisenemisel;
 - 3) tugi ühiskonda sulandumisel vanglateenistuses;
 - 4) kriminaaljustiitssüsteemi arendamine.

Allikas: [Noorte korduvkuritegevuse ennetamine | Justiits- ja Digiministeerium](#)

Alaealistele suunatud tegevused

? Alaealistega seotud süütegude jaotus, Eesti

? Alaealise süütegude toimepanija profiil, Eesti

16a poiss

1365

isikut

1848

süütegu

20%

sooritasid korduvalt

15a tüdruk

422

isikut

499

süütegu

14%

sooritasid korduvalt

Mittekaristuslikud sekkumised

- Esmarikkujad
- Süüvõimetud (alla 14.a)
- Mõned sekkumised sobivad ka noorele täiskasvanule

<https://www.youtube.com/watch?v=jj9XYdScV4s&t=4s>

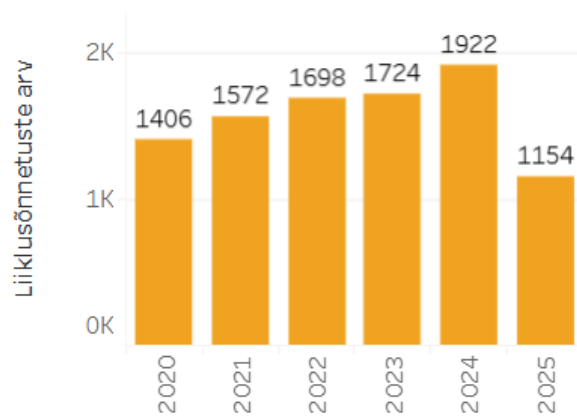
Allikas: PPA

Küsimus ...

Kuidas saaksime ise enda kogukonnas/piirkonnas ennetada noorte poolt toimepandavaid korra- ja õigusrikkumisi?

Liikluspilt

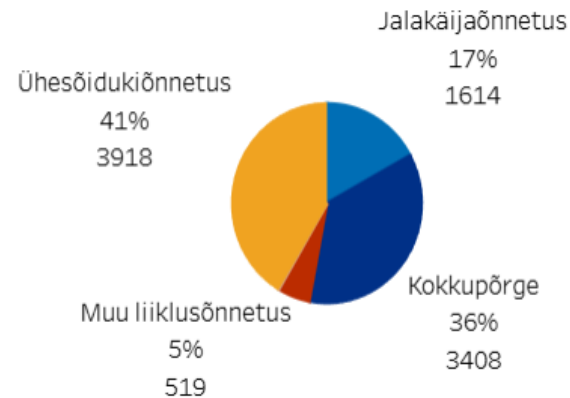
Liiklusõnnetuste arv

Liiklusõnnetustes kannatanud

	Vigastatuid	Hukkunuid
2020	1616	59
2021	1771	55
2022	1920	50
2023	1935	59
2024	2161	69
2025	1315	32

Liiklusõnnetuste liik

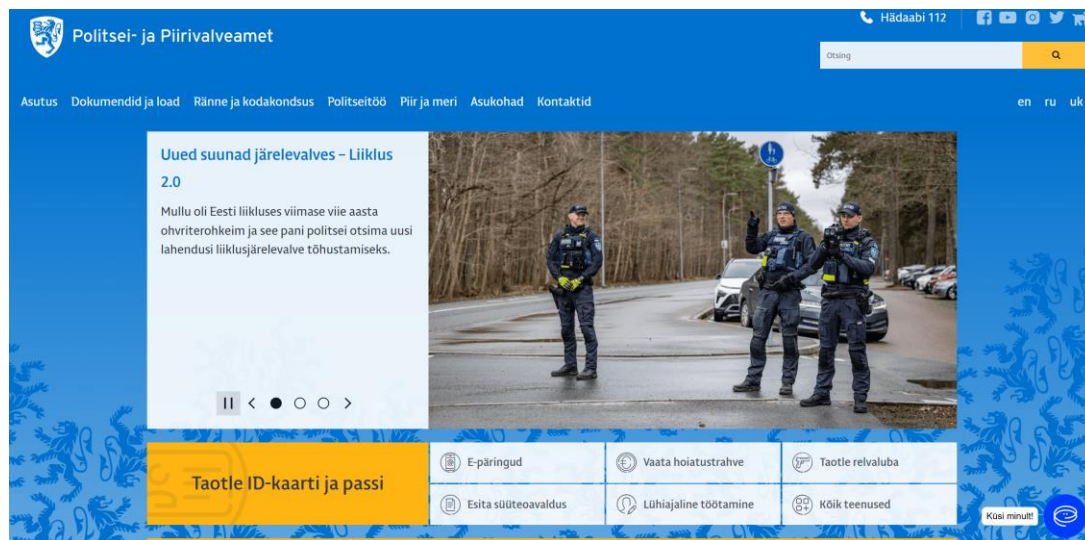

Liiklusjärelevalve ja –ennetus PPA-s

- Ennetada teedel ohte ja päästa elusid.
- Häirida ja avastada teedel kurjategijate, kes transpordivad avalikku korda ohustavaid isikuid või veoseid, liikumist.
- Mõjutada liiklejate käitumist liiklusturvalisuse suurendamiseks.
- Märgata liiklusohtlikke isikuid ja ennetada neist tulenevaid ohte teistele liiklejatele.
- Koostöös partneritega luua turvalisem liikluskeskkond.
- Tagada liiklusturvalisus kaitstavate isikute ja väärtveoste saatmisel ning spordiürituste ajal.

Liiklus 2.0

<https://www.politsei.ee/>

Vanemad inimesed liikluses – Eakad inimesed liikluses nii jalakäijatena kui juhina. Sageli ei kasuta helkurit, ületavad teed vales kohas, ei taju hästi kiirusi ega vahemaid.

- Jalakäija: on tumedates riietes, ületab vales kohas teed, ei veendu enne teeületust turvalisuses.
- Juht: ei märka teisi liiklejaid või hindab situatsiooni manöövri tegemisel valesti (nt keerab ristmikul ootamatult ja ohutuses veendumata ette).

Joobes liikleja – juhid või jalakäijad. Sageli mehed vanuses 30–60, kellel võib olla alkoholiprobleem ja varasemate liiklusrikkumiste ajalugu. Tegutsevad ettearvamatult, ei järgi liiklusreegleid.

- Juht: ületab kiirust, sageli turvavööta, kaotab juhitavuse.
- Jalakäija: astub ootamatult teele, eirab fooritulesid, ei kanna helkurit.

Impulsiivne/närviline juht – Teevad äkilisi manöövreid ning ohtlikke mõõdasõite – nn „sõelujad“, ületavad kiirust, väljendavad liikusraevu. Sageli probleemid eraelus, tõenäoliselt omab varasemaid liiklusrikkumisi. Võimalikud vaimse tervise probleemid või suitsiidikavatsus.

- Liikusraevu väljendav juht: otsib tajutud õiglust või „võitu“, teeb ohtlikke mõõdasõite.
- Suitsiidne juht: vähenenud alalhoiuinstinkt suurendab hoolimatust ja riskeerivat käitumist ka liikluses.

Veoautojuhid – Kogenud juhte, kes osalevad sageli liikluses, võib hakata mõjutama rutiini ja tähelepanematus. Raske sõiduki osalemine õnnetuses suurendab selle tagajärgede tõsisust olenemata sellest, kas veoautojuht ise õnnetuse põhjustas.

- Veokijuhid kitsastes oludes (nt prügiauto hoovis).
- Oma kutselise töö tõttu rutiinne käitumine ja seetõttu riskitunnuse kadumine.

Mootorratturid – Riskirühm, kellel on suur tõenäosus liikluses hukkuda. Tihti ei ole ise õnnetuse põhjustajad, kuid teistel liiklejal on mootorratturitega liikluses keeruline arvestada. Samas ületavad mootorratturid sageli ka ise kiirust ning teevad ohtlikke manöövreid.

- Õnnetuse põhjustanud juht: reeglina ületab piirkiirust, tihtilugu pole täielikku turvavarustust.
- Õnnetusse sattunud juht: kuigi valearvestuse on teinud teine liikleja, on mootorrattur vähemkaitstud liiklejana õnnetusse sattudes alati suuremas ohus (saada tervisevigastus või hukkuda)

Kogenematud juhid – Noored või vähese sõidukogemusega juhid. Oskavad vähem sõidustiili ja kiiruse valikul arvestada ilmastiku, teeolude ja teiste liiklejatega.

- Esmaste lubadega juhid.
- Inimesed, kes sõidavad harva.

? Inimkannatanuga LÕ-d, Põhjustaja profiil, Eesti

Sagedaseim LÕ põhjustaja oli **39** aastane mees

Kõigist LÕ-de põhjustajatest on

sõiduautojuht 41%

kergliikuri juht 21%

jalgrattur 18%

LÕ-de põhjustajate hulgas on

Alaealisi 14%

Eakaid 12%

Näiteid vestluselt liikluse (noore) riskiisikuga

Britta, 20

20-aastane neiu, kes on pannud toime mitu tõsist liiklusrikkumist, rääkis temaga vestelnud abipolitseinikule, et mitte keegi pole temaga tegelikult rikkumistest sisuliselt rääkinud. Kõik lihtsalt nagu eeldavad, et nagu täisealiseks saad, on selge, kuidas täpselt peab käituma- määratakse trahv ja kogu lugu. Veel arvas neiu, et karistamine mõjutab noori kindlasti ja temalgi pole selle vastu midagi, aga kui karistamisele eelneb teo võimaliku mõju ja tagajärgede selgitamine, on see kindlasti tulemuslikum.

Aleksander, 23

23-aastane noormees on jäänud politseile pidevalt silma kõrvaltegevustega roolis (mobiiltelefoni kasutamine) ja seetõttu ületanud korduvalt ristmikku keelava fooritulega ning ületanud kiirust, samuti driftinud. Vestlusel analüüsis ta enda rikkumisi ja lubas, et kasutab edaspidi käed-vaba-süsteemi. Ja kui 50 km/h sõita tundub imelik, proovib vähemalt mitte üle 60 sõita.

Küsimus ...

Mis paneb Sind liiklejana muretsema?

Mida võiks kohalikul tasandil teha?

- Märkamine (sh abivajadus) ja teavitamine
- Liiklus- (või muu sarnane) komisjon
- Füüsiline keskkond (valgustus, teede seisukord, kergliiklusteed, haljastus, tegevuste läbimõeldus, nt lumelükkamisel)
- Liikluskasvatus (helkurid, baasteadmised, teematoad, nn tubli liikleja võistlus)
- Taastav õigus (konfliktide lahendamine, taastav liiklusring)

rauni.rohuniit@politsei.ee

missioon:
KOOSTÖÖS LOOME
TURVALISUST

Tänan!